

Egy pályakép felvillantása egy jubileum alkalmából

Pauli Anna kiállítása a szentendrei Péter-Pál Galériában

Fotó: Csipes Antal

**A Péter-Pál Galéria
kiállítótere (részlet),
Szentendre / Exhibition
hall of the Péter-Pál
Gallery (detail),
Szentendre**

■ Ez az írás egy igényes szakmai kiállításhoz kötődik, amely 2014. szeptember 28-án nyílt Szentendrán a Péter-Pál Galériában. Köszönhetné magát a galériát, amely lassan három évtizede (!) indította tevékenységét, és szinte – profánul fogalmazva – kész csoda, hogy a bemutatóhely állandó gazdálkodási problémák sikeres legyűrésével azóta is folyamatosan működik, ráadásul igényes kiállítások sorozatának megszervezésével. Ezek közül csak apró, de mégis jelentős példaként hadd emeljük ki külföldről hozott kiállításait, a norvég, cseh, horvát kollekciókból rendezett bemutatóikat, s azt a történelmileg is jelentős eseményt, hogy észt tervezőművészetet itt mutattak be először hazánkban. De mivel a tavaly szeptemberben nyílt kiállítás *egyéni* tárlat volt, melynek keretében Pauli Anna textiltervező iparművész mutatta be életművének keresztmetszetét, pontosabban válogatást mutatott be az életmű egyes szakaszaiból, de inkább

figyelve az utóbbi évek folyamataira, s mivel a nyitás napja éppen a művész születésnapja volt, sejthető, hogy itt valami jubileum is van (volt) a háttérben. Ráadásul a kiállítás címe: *Pályakép*. Igen, a sejtés jogos. Jubileum volt, mert a művész 1944-ben született, Tol-

**Boglya Velemben (a képen a művésszel) /
Stack at the village Velem (with the artist)**
1980-as évek / 1980s

Fotó: a művéstől

nán. Pauli Annában olyan hamar jelentkezett a művészet iránti affinitás, hogy a pécsi művészeti szakközépiskolában kezdhetette művészeti tanulmányait, majd

Fotó: Molnár Géza

ezt követte a fővárosban a Magyar Iparművészeti Főiskola, ahol 1971-ben diplomázott a textil tanszéken szövöttanyag-tervezőként. Ő is – mint akkor sokan mások – komolyan gondolta a gyári tervezőművész hivatását, s előbb a Lenfonó és Szövőipari Vállalatnál, majd a Kőbányai Textilműveknél, és a Textilipari Kutató Intézetnél volt/lett tervezőművész. Még 1961-ben Juhász László, az akkori Iparművészeti Tanács nagy tekintélyű titkára így írt egy szakmai kiadványban: „Az új követelmények megvalósítása során az egyik legnehezebb feladatot az üzemi műtermekben dolgozó tervezőművészeknek kellett magukra vállalniuk, iparművészből – a termelés új technológiáját és minden fázisát értő – ipari tervezőművésszé kellett válniuk. El kellett viselniük mindazt az ellenérzést és szakmai meg nem értést, amellyel – a múltban tervezőművészeket nem foglalkoztató üzemekben – szembe találták magukat.”

Nos, mindez még a hetvenes években is aktuális

**Pályakép-tabló
Pauli Anna munkáiból.
Csipes Antal fotó-
összeállítása /
Oeuvre tableau from
works by Anna Pauli.
Photomontage
by Antal Csipes**

←
**Pauli Anna: Gyapjú-
takaró és -párnák /
Anna Pauli: Wool cover
and cushions
[1975]**

Pauli Anna:
Lenterítékek /
Anna Pauli:
Flax tableware
1980-as évek /
1980s

gond volt, s így – engedjen meg az olvasó ennyi személyességet – Pauli Annával személyes kapcsolatom is ebből az időből ered, amikor a művészeti szakszervezet munkatársaként (az azóta elhunyt Békés Imre kollégámmal együtt), az ő és pályatársai aktív kezdeményezésére „harcba indultunk” például azért, hogy

Fotó: Csipesz Antal

Fotó: Szalontai Ábel

Pauli Anna: Fehér flammé-len függöny /
Anna Pauli: White flammé flax curtain
1980-as évek / 1980s

az úgynevezett gyári tervezőművész munkajogi státusa speciális legyen. Legyenek azonosan „besorolva”, mint a mérnökök, legyenek figyelemmel arra, hogy a tervezők egyben *szuverén alkotóművészként* is működni szeretnének, s ezért például részesüljenek heti egy művészeti alkotónapban. A küzdelem hol eredményre vezetett, hol nem, de kiterjedt a szilikátiparra, s a gépiparra is (keramikusok, üveg- és formatervezők). Pauli Anna már ekkor bizonyította, hogy a nagyipari tervezés és kivitelezés megszállottja, szorosan együtt kutatótevékenységével, s bár 1983 óta oktatója is az Iparművészeti Főiskolának, az ipari, technológiai háttér mindig – állíthatjuk, mindmáig – fontos volt munkássága során, s szívügye. Amúgy már pályája elején sikereket arat itthon és külföldön, s jellemző munkásságára, hogy egyaránt részt vesz a hetvenes évek nagy generációjával (Szenes Zsuzsa, Hübner Aranka, Szilvitzky Margit, Nemes Mária, Attalai Gábor, Buzás Árpád és mások) a magyar autonóm tex-

tilművészet kísérleti időszakának alkotótevékenységében, s egyben kutatja, gyártja sajátos összetételű és egyre személyesebbre tervezett ruhaipari alapanyagait, bútorszöveget, beltérben alkalmazható függönyök, terítők és más textíliák változatos kollekcióival együtt. Az azóta megszüntetett „könnyűiparban” – ezúttal komoly szójátékkal élve – nem volt könnyű elfogadtatni az új tervezői szemléletet. Az akkori leniparban, pamutiparban ennek újszerűsége, frissessége azért is hozhatott áttörést, mert külföldön, például Franciaországban figyelnek fel terveire, miközben egyre tudatosabban halad designeri munkásságában egy *skandináv szemléletű*, letisztult formavilágú struktúra felé, melyben kifinomult színvilág, *harmóniákat* újrafogalmazni akaró és tudó ars poetica vezérli.

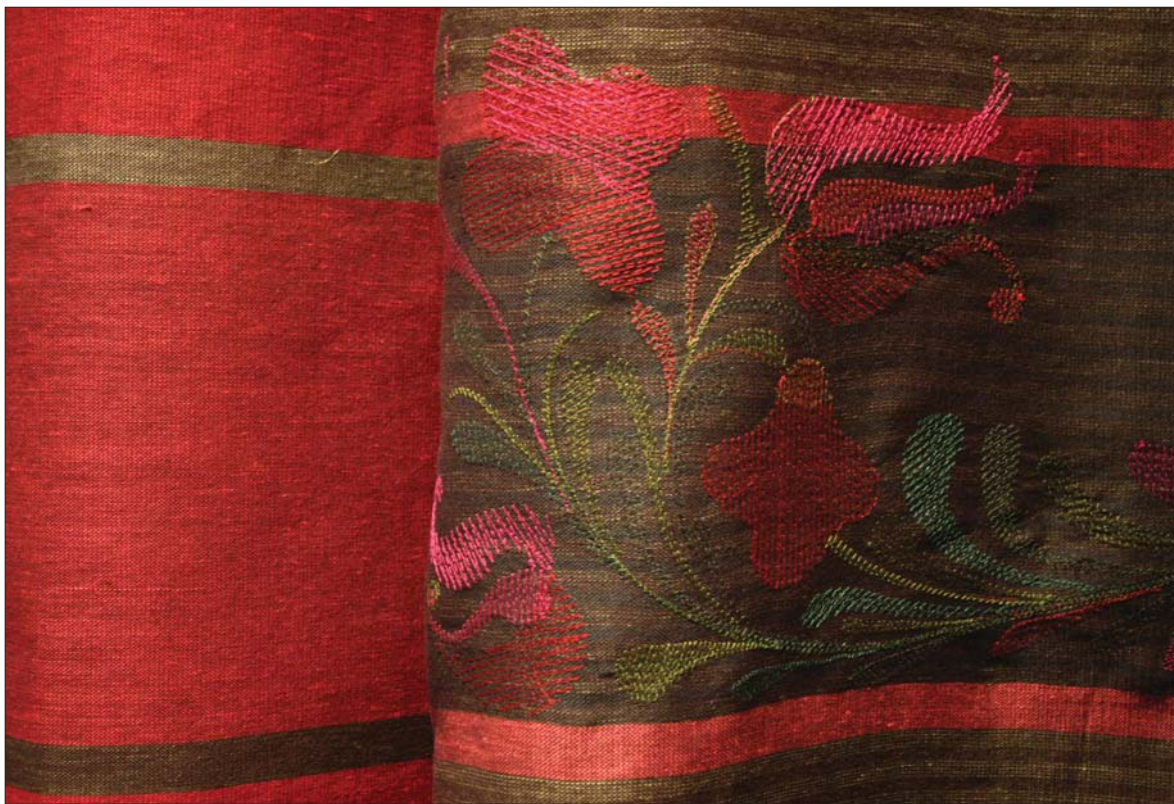
Mindezzel együtt három évtizeden át oktatója a Magyar Iparművészeti Főiskolának, s jogutódának, a

Moholy-Nagy Művészeti Egyetemnek. Előbb habilitál, DLA-fokozatot, majd menedzseri diplomát szerez, 2002-től egyetemi tanár, aki – igényességével, nyitottságával, progresszivitásával – méltó folytatója annak az innovatív szemléletnek, melyet Szilvitky Margit – főiskolai mestere – indított és tett meghatározóvá a tervezőképzésben.

Kiállítása méltó életművéhez. Igényes fotódokumentációval – mintegy installációval – felvillantotta pályája állomásait, anyagait pedig függesztve, kiterítve, lazán, ám a rá mindig jellemző eleganciával tárta/terítette elénk. Egy kis térben egy nagy életmű.

FELEDY BALÁZS
művészeti író

(*Pauli Anna Pálya-kép című kiállítása. Péter-Pál Galéria, Szentendre, 2014. szeptember 28–október 26.*)

Pauli Anna:
Hímzett lenfüggöny
(részlet) / Anna Pauli:
Embroidered flax
curtain (detail)
[2011]

Fotó: a művésztől